

Liite: Kasvatus- ja opetuslautakunta 8.9.2026

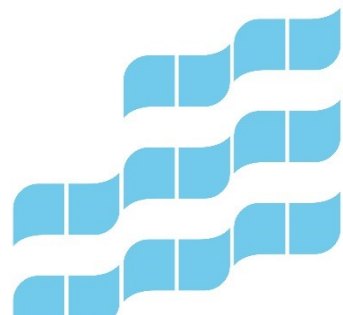
Vuoden 2027 talousarvioesityksen yhteydessä käsiteltävät kuntalaisaloitteet

Kuntalaisaloite: Oman äidinkielen opetuksen palauttaminen kahteen tuntiin viikossa
(TRE:2951/12.01.01/2026)

Kuntalaisaloite: Hennerin avoimen varhaiskasvatuksen lastenkerhon säilyttäminen
(TRE:2487/12.06.01/2026)

Kuntalaisaloite: Koulujen väistötiloihin kulkemisen matkakustannukset
(TRE:4274/12.07.03/2026)

Nuorisovaltuuston aloite nuorisopassin käyttöperiaatteiden muuttamiseksi
(TRE:817/12.00.01/2026)



**Kuntalaisaloite: Oman äidinkielen opetuksen palauttaminen kahteen tuntiin viikossa
(TRE:2951/12.01.01/2026)**

Kuntalaisaloitteen tekijät perustelevat aloitettaan sillä, että oman äidinkielen opetus tukee oppilaan kielellisen identiteetin, kulttuurisen identiteetin sekä monikielisyyden kehittymistä. Aloitteen mukaan oman äidinkielen osaaminen vahvistaa myös muiden kielten oppimista ja tukee oppilaan koulumenestystä. Aloitteen tekijät katsovat, että opetuksen laajuuden vähentäminen heikentää oppilaiden mahdollisuuksia ylläpitää ja kehittää omaa äidinkieltään, minkä vuoksi opetus tulisi palauttaa kahteen tuntiin viikossa.

Nykytilan kuvaus toimenpiteet

Kasvatus- ja opetuslautakunta on kokouksessaan 19.5.2026 § 53 päättänyt oppilaan oman äidinkielen opetuksen järjestämistavan muutoksesta siten, että oman äidinkielen erillistunnit järjestetään 1.8.2026 alkaen lähtökohtaisesti koulupäivän ulkopuolella kahtena vuosiviikkotuntina. Opetusryhmä muodostetaan, mikäli kieleen ilmoittautuneita oppilaita on vähintään 12, ja ryhmä voi koostua eri koulujen ja luokka-asteiden oppilaista.

Samanaikaisesti Kieli ja kulttuuri, eli KIEKU-opetusta, jatketaan perusopetusta tukevana toimintana ja kohdennetaan tarkoituksenmukaisesti kouluille. KIEKU-opetus järjestetään oppilaiden koulupäivän aikana ja sen tavoitteena on tukea monikielisten oppilaiden oman äidinkielen ja kulttuurisen identiteetin vahvistumista osana suomenkielistä oppimisympäristöä.

Lautakunnan päätöksen mukaan oman äidinkielen opetukseen ilmoittautumista kehitetään nykyistä saavutettavammaksi ja opetuksen tiedottamisesta laaditaan kaupungin yhteinen linjaus. Lisäksi yhdenmukaistetaan varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa toimintatapaa, jolla kannustetaan ja tuetaan huoltajia oman äidinkielen opettamisessa.

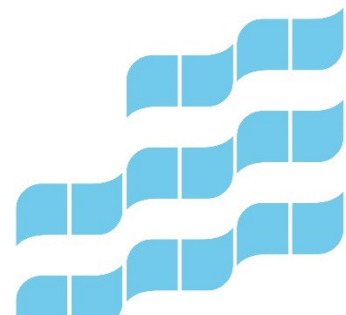
Perusteet aloitteessa esitettyihin toimenpiteisiin ryhtymiseksi/ryhtymättä jättämiseksi

Oppilaan oman äidinkielen opetus on opetuksen järjestäjälle vapaaehtoista toimintaa, jonka järjestämisestä ja laajuudesta opetuksen järjestäjä päättää käytettävissä olevien resurssien puitteissa.

Kasvatus- ja opetuslautakunta on edellä kerrotusti 19.5.2026 § 53 päättänyt, että oppilaan oman äidinkielen opetus järjestetään 1.8.2026 alkaen kahden vuosiviikkotunnin laajuisena koulupäivän ulkopuolella. Samalla Kieli ja kulttuuri (KIEKU) -opetusta jatketaan koulupäivän aikana osana monikielisten oppilaiden oppimisen ja kieli-identiteetin tukemista. Koska kuntalaisaloitteessa esitetty tavoite on toteutettu kasvatus- ja opetuslautakunnan päätöksellä, aloite ei edellytä erillisiä lisätoimenpiteitä.

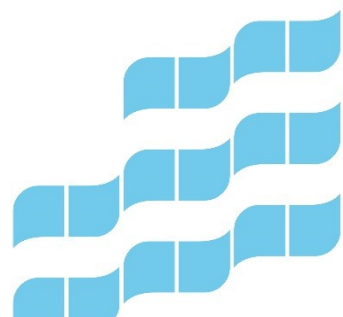
Talousarviovaikutus

Vuoden 2027 talousarvion valmistelussa oman äidinkielen opetuksen järjestämistavan muutoksella on arvioitu saavutettavan 150 000 euron säästö vuonna 2027. Aloitteessa esitetty kahden vuosiviikkotunnin opetus toteutetaan lautakunnan päättämällä järjestämistavalla osana talousarvion sopeutustoimia, eikä erillistä lisärahoitusta aloitteen johdosta esitetä.



Edellä esitetyn perusteella kuntalaisaloitteessa esitetty tavoite, oman äidinkielen opetuksen järjestäminen kahden vuosiviikkotunnin laajuisena, on toteutettu kasvatus- ja opetuslautakunnan päätöksellä 19.5.2026 § 53. Aloite ei anna aihetta muihin toimenpiteisiin.

Valmistelija: perusopetusjohtaja Ulla Ojalampi, etunimi.sukunimi@tampere.fi, puh. 050 428 3044



Kirjaamo

Lähettäjä: Kuntalaisaloitepalvelu <noreply@kuntalaisaloite.fi>
Lähetetty: maanantai 25. toukokuuta 2026 6.23
Vastaanottaja: Kirjaamo
Aihe: Kuntalaisaloite: Oman äidinkielen opetukseen kaksi viikkotuntia / Two weekly lessons for native language instruction
Liitteet: Kuntalaisaloite_2026-05-25_47,388_osallistujat.pdf
Luokat: Keltainen luokka

Saate kunnalle

Hei!

Tässä on aloitteemme oman äidinkielen opetuksen puolesta. Aloitteen allekirjoitti 517 kuntalaista ja heidän lisäksi joukko Tampereen ulkopuolella asuvia henkilöitä, kaikkiaan 579 allekirjoittajaa. Lisäksi saimme tukiviestejä. Lähetämme aloitteeseen liittyvät tukiviestit sähköpostitse.

Terveisin

[Redacted signature]

Kuntalaisaloite

Oman äidinkielen opetukseen kaksi viikkotuntia / Two weekly lessons for native language instruction

Tampere

Aloite luotu Kuntalaisaloite.fi-palveluun 7.4.2026

Aloitteen julkaisupäivämäärä 8.4.2026

(For the English version of the text, see below)

Jokainen tamperelainen oppilas saa suomen kielen opetusta useita tunteja viikossa. Suomenkielisten koulujen opetuskielenä on suomi, ruotsinkielisen koulun ruotsi, ja Tampereen kansainvälisen koulun pääasiallinen opetuskieli on englanti. Koulua käydään joko suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi. Vapaaehtoisena ja opetusta täydentävänä lisänä kunta voi tarjota oman äidinkielen opetusta, jos opetusryhmään ilmoittautuu riittävä määrä oppilaita. Oman äidinkielen opetussuunnitelma on tehty kahden viikkotunnin laajuista opetusta varten, ja sen järjestämiseen on mahdollista saada valtionavustusta Opetushallitukselta.

Tampereella vieraskielisten oppilaiden osuus perusopetuksen oppilaista on merkittävä, mutta edelleen pienempi kuin Helsingissä, Vantaalla, Espoossa ja Turussa. Kaupungin tavoite on kansainvälistyä, minkä vuoksi maahan muuttaneiden oppilaiden opetuksen tukeminen nähdään tärkeänä tavoitteena. Tampereen kaupunki on kuitenkin vähentänyt oman äidinkielen opetuksen yhteen tuntiin viikossa syksystä 2025 alkaen.

Me allekirjoittaneet esitämme, että oman äidinkielen opetus palautetaan aikaisempaan laajuuteen eli kahteen tuntiin viikossa.

1. Miksi oman äidinkielen opiskelu on tärkeää?

Monikielisten perheiden lapset oppivat kotona pääasiassa arjen käyttökieltä. Sen vuoksi on tärkeää, että heillä on mahdollisuus kehittää oman äidinkielen taitoaan myös muilla kielenkäytön alueilla. Oman äidinkielen opetus on monille vanhemmille ainoa keino saada lapsilleen kyseisen kielen asiantuntevaa opetusta. On eri asia opettaa lapselleen kieltä vanhempana kuin jos lapsi saa osaavalta opettajalta opetussuunnitelmaan perustuvaa opetusta.

Kaikkien omaa äidinkieltään opiskelevien lasten vanhemmat eivät ole luku- ja kirjoitustaitoisia, joten näiden taitojen opettaminen on heille mahdotonta, ja silloin lapsen kielitaito voi jäädä puhutun kielen tasolle. Kun lapsi saa kehittää oman äidinkielen luku- ja kirjoitustaitoaan, hän pystyy seuraamaan omankielistä mediaa ja hankkimaan tietoa kaikilla osaamillaan kielillä. Siitä on suuri etu opiskelussa, ja se on myös osa koulun kielitietoisien toimintakulttuurin tavoitteita.

Monikielisen perheen lapsi opiskelee koulun opetuskieltä sekä eri oppiaineita koulun opetuskielillä pääosan oppitunneista. Vapaaehtoinen oman äidinkielen opetus on siis vain murto-osa oppilaan kouluviikosta. Oppilaiden kertoman mukaan oman äidinkielen tunnit ovat monille paikka, jossa aivot voivat levähtää hetken. Lapsille on tärkeää myös vertaisilta saatu tuki. Toisten samaa omaa äidinkieltä puhuvien kohtaaminen tukee lapsen kulttuurista identiteettiä. Vuorovaikutus vertaisten kanssa vahvistaa lapsen kielitaitoa ja tärkeää tunnekieltä.

Oman äidinkielen opiskelu vaikuttaa lasten hyvinvointiin, sillä se rakentaa lapselle eheää minäkuvaa. Se myös ennaltaehkäisee syrjäytymistä ja ulkopuolisuuden tunnetta. Lapsi tarvitsee omaa äidinkieltä vuorovaikutuksessa oman perheen ja ystävien kanssa sekä pitäessään yhteyttä muualla asuviin sukulaisiin.

Lukuisten tutkimusten mukaan oman äidinkielen hallinnalla on ratkaiseva merkitys opetuskielen oppimisessa ja koulumenestyksessä. Mitä paremmin lapsi osaa äidinkieltään, sitä helpompaa uusien kielten oppiminen on ja sitä vahvemmat ovat myös hänen kielelliset valmiutensa. Jos taas lapsen äidinkielen kehitystä ei tueta, murennetaan kaiken oppimisen perustaa ja heikennetään samalla lapsen mahdollisuuksia saavuttaa täyttä potentiaaliaan.

2. Yhdenvertaiset mahdollisuudet oman äidinkielen opiskeluun

Suomessa lähes 90 kuntaa järjestää oman äidinkielen opetusta kaksi tuntia viikossa. Vain Tampereella opetustuntien määrä on vähennetty puoleen.

Kunnat saavat opetuksen järjestämiseen vuosittain valtionavustusta, joka kattaa osan kustannuksista. Kunnat maksavat opetuksen kustannuksista loput. Tampere on tehnyt leikkauspäätöksellään arvovalinnan, sillä muissa kunnissa panostetaan oman äidinkielen opetukseen kuten ennenkin.

Tampereella tehty leikkaus asettaa tamperelaiset oppilaat eriarvoiseen asemaan muiden kaupunkien koululaisiin nähden, koska Tampereella opetusta saa puolet vähemmän kuin muualla.

Tampereella tehty muutos asettaa myös tamperelaiset oman äidinkielen opettajat eriarvoiseen asemaan muiden kaupunkien opettajiin nähden, sillä Tampereella opettajien tehtävänä on opettaa samanlaajuinen sisältö kuin muissa kaupungeissa mutta puolet lyhyemmässä ajassa.

Tehty muutos on ristiriidassa Ilmari Nurmisen pormestariohjelman kanssa, jossa korostetaan kansainvälisyyttä ja tuodaan esiin, että monikielisen väestön tarpeita tulisi ottaa huomioon kaupungin poliittisessa päätöksenteossa. Pormestariohjelmassa sanotaan myös seuraavasti (s. 19):

”Kiinnitämme erityistä huomiota kieli- ja kulttuurivähemmistöjen oikeuksiin.”

Oma äidinkieli on jokaisen lapsen perusoikeus. Jos lapsi pakotetaan vähittäiseen kielenvaihtoon vähentämällä hänen mahdollisuuksiaan kehittää äidinkielen taitoaan, toimitaan YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen vastaisesti.

Oman äidinkielen opetuksen vähentäminen ei ole Unicefin lapsiystävällinen kunta -mallin mukaista toimintaa. Lapsiystävällisessä kunnassa tehdään lasten hyvinvoinnin kannalta oikeita ratkaisuja kunnan hallinnossa ja lasten arjen palveluissa.

3. KIEKU-tuki ei korvaa oman äidinkielen opetusta

Tamperelaisissa kouluissa toimii kieli- ja kulttuuriryhmien opettajia (KIEKU), joiden tehtävänä on vahvistaa koulun kielitietoista opetusta sekä edistää monikulttuurisuutta ja kansainvälisyyskasvatusta. KIEKU-opettajat toimivat pedagogisena ja monikielisenä tukena luokissa, ja on esitetty, että he vahvistavat oppilaan oman äidinkielen oppiainekohtaisen käsitteistön laajentumista.

Puuttuvaa oman äidinkielen oppituntia ei voi korvata Kieku-tuella, koska oman äidinkielen opetuksen ja KIEKU-tuen tavoitteet ovat erilaiset. KIEKU-tuki on tarkoituksenmukainen keino tukea lapsia, joilla on vaikeuksia suomen kielen sanastollisten puutteiden vuoksi, mutta se ei korvaa tai vastaa sisällöltään eikä tavoitteeltaan oman äidinkielen opetusta.

Monelle vanhemmalle KIEKU-tuki on täysin epäselvä käsite, eivätkä vanhemmat edes tiedä, annetaanko sellaista heidän lapsensa koulussa tai luokassa.

4. Säästöjen taustalla oleva ideologia

Oman äidinkielen opetuksesta on säästetty tähän mennessä 300 000 euroa. Tätä säästötointa kutsuttiin paperilla ”oman äidinkielen opetuksen kehittämiseksi”. Kaupungin talousarvion mukaan tarkoituksena on leikata tästä opetuksesta vielä 150 000 euroa vuonna 2027. Tällä kertaa otsikkona on ”oman äidinkielen opetuksen muuttaminen”.

Tampereen kaupunki haki Opetushallitukselta syksyllä 2025 valtionavustusta vain yhden viikkotunnin toteuttamista varten. KIEKU-tukeen on haettu ja saatu Opetushallitukselta tukea toiselta momentilta. Tämäkin kertoo siitä, että KIEKU-tuki EI ole oman äidinkielen opetusta. Oman äidinkielen opetukseen tehdyillä leikkauksilla resursoidaankin KIEKU-tukea, joka ei sisällöltään vastaa oman äidinkielen opetuksen tavoitteita, vaan on käytännössä suomen kielen tukiopetusta. Kaupunki ei siis ole panostamassa kaupungin kielellisen pääoman ylläpitämiseen ja kehittämiseen, vaan on todellisuudessa resursoimassa suomen kielen lisäopetusta.

Kaupungin tekemät linjaukset maahanmuuttotasaisten oppilaiden opetukseen näyttäisivät perustuvan omakustanteena julkaistuun kirjaan (Kuusilehto-Awale, 2024), jolle ei ole tehty tieteellistä vertaisarviointia, ja sen vuoksi sitä voidaan pitää kuvauksena kirjoittajan omista kokemuksista ja mielipiteistä. Yksi tässä kirjassa esitetty harhaluulo liittyy oletukseen ensikielen ”häiritsevästä” vaikutuksesta toisen kielen oppimiseen.

Kansainvälinen kielitieteellinen ja kasvatustieteellinen tutkimus ei tue tätä oletusta, vaan tutkijat ovat laajalti yksimielisiä siitä, että äidinkielen tukeminen parantaa toisen kielen oppimistuloksia. Oman äidinkielen opetuksen vähentäminen tai lopettaminen ei siis tehosta toisen kielen oppimista, vaan voi päinvastoin romuttaa kaiken oppimisen perustan.

Jos lapsi ei saa kehittää omaa äidinkieltään, hänen oppimisensa kaikissa kouluaineissa vaikeutuu.

Tämä lisää riskiä keskeyttää opinnot ja jäädä ilman toisen asteen tutkintoa. Tällä puolestaan on useita taloudellisia vaikutuksia paitsi yksilölle itselleen myös koko yhteiskunnalle. Oman äidinkielen tukeminen on sen vuoksi investointi, joka parantaa maahanmuuttotustaisten lasten ja nuorten integroitumista.

5. Lapsivaikutusten arviointi

Päätöksen vaikutuksista ei ole tehty arviointia. Kaupungin tulisikin teettää lapsivaikutusten arviointi tehdyistä päätöksistä ja selvittää, millaisia kokemuksia sekä opetushenkilöstöllä että muutoksen kohteena olleilla lapsilla ja perheillä on ollut yhden lukukauden jälkeen.

Me allekirjoittaneet esitämme, että oman äidinkielen opetus palautetaan aikaisempaan laajuuteen eli kahteen tuntiin viikossa.

Every student in Tampere receives several hours of Finnish language teaching per week. The language of tuition in Finnish-language schools is Finnish, in Swedish-language schools it is Swedish, and the main language of instruction at Tampere International School is English. Schooling takes place in either Finnish, Swedish or English. As a voluntary and supplementary addition, the municipality may offer instruction in the student's native language if a sufficient number of students enroll in the group. The curriculum for native language instruction is designed for two weekly lessons, and it is possible to receive state funding from the Finnish National Agency for Education for organizing this instruction.

In Tampere, the proportion of students with a foreign language background in basic education is significant but still smaller than in the capital region and Turku. The city aims to become more international, which is why supporting the education of immigrant students is considered an important goal. However, the City of Tampere has reduced native language instruction to one lesson per week from autumn 2025.

We, the undersigned, propose that native language instruction be restored to its previous scope, i.e. two lessons per week.

Justifications

1. Why is studying one's native language important?

Children in multilingual families learn everyday language at home. Therefore, it is important that they also have the opportunity to develop their native language skills in other areas of language use. For many parents, native language instruction at school is the only way to provide their children with expert instruction in that language. Teaching one's child a language as a parent is very different from a child receiving structured, curriculum-based instruction from a competent teacher.

Not all parents of children studying their native language are literate, making it impossible for them to teach reading and writing skills. In such cases, the child's language skills may remain limited to spoken language. When a child develops literacy in their native language, they can follow media in that language and acquire knowledge in all the languages they know. This is highly beneficial in studies, and it also aligns with the goals of a language-aware school culture.

A child from a multilingual family studies the school's language of instruction and various subjects in that language for most of their lessons. Voluntary native language instruction is therefore only a

small fraction of their school week. According to the students, native language lessons are for many a place where their minds can rest for a while. Peer support is also important: meeting others who speak the same native language supports the child's cultural identity. Interaction with peers strengthens the child's language skills and emotional expression.

Studying one's native language contributes to children's well-being by building a coherent self-image for the child. It also helps prevent social exclusion and feelings of alienation. A child needs their native language to interact with family and friends and to stay in contact with relatives living elsewhere.

According to numerous studies, mastering one's native language is crucial for learning the language of instruction and for academic success. The better a child knows their native language, the easier it is to learn new languages and the stronger their linguistic abilities will be. Conversely, if the child's native language development is not supported, the foundation of all learning is undermined, reducing the child's chances of achieving their full potential.

2. Equal opportunities for studying one's native language

In Finland, almost 90 municipalities provide native language instruction for two weekly lessons. Only in Tampere has the number of lessons been reduced by half.

Municipalities receive annual state funding to cover part of the costs of organizing instruction, with the remainder paid by the municipalities themselves. The City of Tampere's decision to cut the instruction reflects a value choice, as other municipalities continue to invest in native language instruction as before.

The cut made in Tampere places Tampere students in an unequal position compared to students in other cities, as they receive only half as much instruction.

The change also puts native language teachers in Tampere in an unequal position compared to teachers in other cities, as they are expected to teach the same content but in half the time.

The decision contradicts the mayoral program of Ilmari Nurminen, which emphasizes internationalization and states that the needs of the multilingual population should be taken into account in the city's political decision-making. The mayoral program also states the following (p. 19): "We pay special attention to the rights of linguistic and cultural minorities."

A child's native language is a fundamental right. Forcing a child toward gradual language shift by reducing their opportunities to develop their native language violates the UN Convention on the Rights of the Child.

Reducing native language instruction is not in line with UNICEF's Child-Friendly Municipality model. In a child-friendly municipality, the right solutions are made for the well-being of children both in municipal administration and in children's everyday services.

3. KIEKU support does not make up for missing native language instruction

In Tampere schools, there are language and culture teachers (KIEKU), whose role is to strengthen language-aware teaching and to promote multiculturalism and international education in schools. KIEKU teachers function as pedagogical and multilingual support in classrooms, and it has been suggested that they help expand subject-specific vocabulary in the student's native language.

However, KIEKU support cannot make up for the missing lesson in native language instruction

because the objectives of KIEKU support and native language instruction are different. KIEKU support is an appropriate way to support children who have difficulties due to limited Finnish vocabulary, but it does not replace or correspond to native language instruction in terms of its contents or objectives.

For many parents, KIEKU support is a completely unclear concept, and parents may not even know whether it is provided in their child's school or class.

4. The ideology behind the cuts

So far, €300,000 have been cut from native language instruction. This measure was described as “developing native language instruction” on paper. According to the city budget, an additional €150,000 cut is planned for 2027, this time under the heading “changing native language instruction”.

In autumn 2025, the City of Tampere applied to the Finnish National Agency for Education for state funding to provide one weekly lesson in native language instruction. Funding for KIEKU support has been applied for and received from them under a separate budget appropriation. This also indicates that KIEKU support is NOT native language instruction. The cuts in native language instruction are actually used to fund KIEKU support, which in practice is Finnish language support rather than instruction aligned with the goals of native language instruction. In other words, the city is not investing in maintaining and developing its linguistic capital but is instead allocating resources to additional Finnish language instruction.

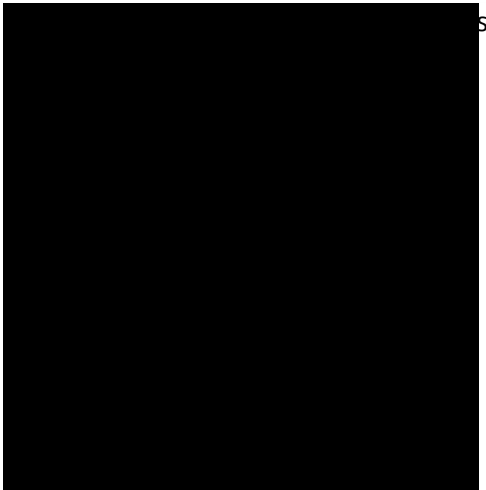
The city's policies regarding the education of students with an immigrant background appear to be based on a self-published book (Kuusilehto-Awale, 2024) that has not undergone scientific peer-review and should therefore be considered a description of the author's subjective experiences and opinions. One misconception presented in the book is the assumption that the first language “interferes” with second language learning. International research in linguistics and education does not support this assumption; on the contrary, researchers widely agree that supporting the first language improves second language learning outcomes. Reducing or eliminating native language instruction does not therefore enhance second language learning; it may instead undermine the foundation of all learning.

If a child cannot develop their first language, their learning in all school subjects becomes more difficult. This increases the risk of dropping out and failing to complete secondary education, which has significant economic consequences for both the individual and society. Supporting the student's native language is therefore an investment that improves the integration of children and young people with an immigrant background.

5. Child impact assessment

No assessment has been conducted on the effects of the decision. The City of Tampere should therefore commission a child impact assessment of the decisions made and find out what kind of experiences both the teaching staff and the children and families affected by the change have had after one semester.

Based on the above-mentioned reasons, we, the undersigned, propose that native language instruction be restored to its previous scope, i.e., two lessons per week.

**Osallistujia yhteensä 579**

Osallistujaluettelo liitteenä

Jos aloitteeseen on lisätty video

Video on katseltavissa aloitteen sivulla Kuntalaisaloite.fi-palvelussa.

Kunta voi lisätä vastauksen aloitteelle kuntalaisaloite.fi palvelussa tekstinä ja/tai liitetiedostona.

Kunnan vastaus tulee julkiseksi verkkopalvelussa.

Huom. Kunnan vastaus ei saa ilman henkilön lupaa sisältää yksityishenkilön nimeä, sähköpostiosoitetta, puhelinnumeroa tai muuta yksityistä henkilötietoa.

Lisää kunnan vastaus aloitteeseen:

<https://www.kuntalaisaloite.fi/fi/municipality-login?management=ui8rbFBiAZxaePFCuXfI87qrIBAiFTw6g3s3CPwD>

Tämä viesti on lähetetty Kuntalaisaloite.fi-palvelun kautta. Aloitteen otsikko ja sisältö on tarkastettu. Lisätietoja, vastuuhenkilöiden tietoja ja saatetta ei ole tarkastettu.

Katso tämä aloite Kuntalaisaloite.fi-palvelussa
<https://www.kuntalaisaloite.fi/fi/aloite/47388>

Epäiletkö että viesti tuli väärään osoitteeseen? Ole hyvä ja poista tämä viesti.

**Kuntalaisaloite: Hennerin avoimen varhaiskasvatuksen lastenkerhon säilyttäminen
(TRE:2487/12.06.01/2026)**

Kuntalaisaloitteen tekijä esittää 31.3.2026 vireille tullessa Hennerin avoimen varhaiskasvatuksen kerho säilytettävä! -kuntalaisaloitteessaan, että Tampereen kaupunki peruu päätöksensä ja säilyttää Hennerin avoimen varhaiskasvatuksen lasten kerhon.

Kuntalaisaloitteen tekijä on perustellut esitystään sillä, että Tampereen kokoisessa kaupungissa perheillä tulisi olla valinnanvapautta lastensa varhaiskasvatuksen järjestämisessä.

Kuntalaisaloitteeseen on osallistunut yhteensä 221 allekirjoittajaa.

Hennerin pienten lasten kerho on avoimen varhaiskasvatuksen ei-lakisääteinen toimintamuoto, jossa huoltajat ovat voineet jättää lapsen muutamaksi tunniksi hoitoon, kaksi kertaa viikossa, esimerkiksi omien asioiden hoitamiseksi toisaalla. Hennerin pienten lasten kerhon toiminta-aika on ollut tiistaisin ja torstaisin klo 9–12. Hennerin pienten lasten kerhossa on kevätkauden 2026 aikana ollut yhteensä 19 lasta, joista yhdeksän lasta alle 3-vuotiaita.

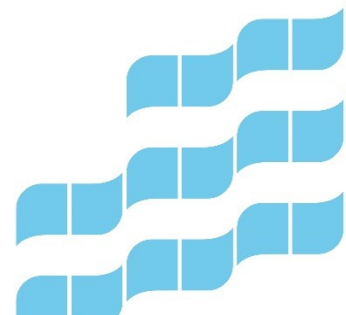
Tampereen kaupungin taloudellinen tilanne on edellyttänyt kaikkien palveluiden uudelleen arviointia.

Kaupunginvaltuuston hyväksymän talousarvion (10.11.2025) mukaisesti varhaiskasvatuksessa kohdennetaan sopeutustoimia hallintoon ja ei-lakisääteisiin toimintoihin. Avoin varhaiskasvatus on ei-lakisääteistä palvelua, minkä vuoksi sen toimintamutoja tuli tässä yhteydessä tarkastella laajemmin.

Tarkastelun seurauksena varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palveluryhmä vähentää avoimen varhaiskasvatuksen henkilöstöresurssia 1.8.2026 alkaen, kolmen henkilötyövuoden verran. Kolme työntekijää siirtyy avoimesta varhaiskasvatuksesta työskentelemään lakisääteisen järjestämisvelvoitteen piiriin kuuluvaan varhaiskasvatuksen päiväkotitoimintaan, jolloin kolmen työntekijän rekrytointitarve poistuu. Arvioitu säästö täyttämättä jäävien toimien osalta on noin 100 000–120 000 € työnantajan sivukulut huomioiden, riippuen siitä, minkä ammattiryhmän edustajasta on kyse. Avoin varhaiskasvatustoiminta turvataan jatkossakin neljässä toimipisteessä (Itä, Länsi, Keskusta), jotta tarjontaa on kuntalaisille eri alueilla. Henkilöstöresurssin vähennykset tulevat tarkoittamaan toimintamutojen supistamista avoimessa varhaiskasvatuksessa.

Toimintavuoden osallistujamäärien perusteella perhekerhot ovat olleet selvästi kysytympi toimintamuoto, kuin pienten lasten kerhot. Tästä syystä varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palveluryhmä on päätenyt kohdentamaan henkilöstö- ja tilaresurssit toimintaan, joka palvelee mahdollisimman monia kaupunkilaisia ja tuo suurimman hyödyn perheille. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palveluryhmä luopuu kaikista pienten lasten kerhoista 1.9.2026 alkaen.

Perhekerhotoiminta jatkuu 1.9.2026 alkaen Linnainmaalla, Hennerissä, Huushollissa ja Tesomalla. Toimintamuutoksen tavoitteena on, että varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palveluryhmä pystyy edelleen tarjoamaan avoimen varhaiskasvatuksen ei-lakisääteisiä palveluita eri puolilla kaupunkia, siten että perheet löytävät helposti heille sopivan, avoimen ja lämmihenkinen toimintaympäristön, jossa on tilaa leikkiä, oppia ja kohdata muita.



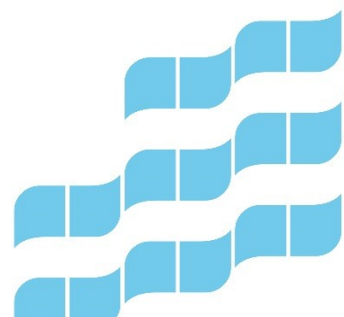
Kunnan velvollisuus on ensisijaisesti lakisääteisten palveluiden tuottaminen ja turvaaminen. Nykyisessä Tampereen kaupungin taloudellisessa tilanteessa varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palveluryhmällä ei ole mahdollisuutta tuottaa avoimen varhaiskasvatuksen toimintoja yhtä monipuolisesti kuin tähän saakka. Tämä tarkoittaa avoimen varhaiskasvatuksen osalta toimintojen vähenemistä. Perhekerhojen kautta saavutamme laajemman osallistumismahdollisuuden suhteessa kuntalaisiin. Esimerkiksi Linnainmaalla toiminta muuttui tammikuun 2026 alusta lukien perhekerhotoiminnaksi, joka on tuonut kävijämäärien moninkertaistumisen aiempaan nähden.

Mikäli Tampereen kaupungin taloudellinen tilanne kohentuisi tulevaisuudessa ja mahdollistaisi laajemmat panostukset varhaiskasvatuksen ei-lakisääteiseen avoimeen varhaiskasvatustoimintaan, tällöin varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palveluryhmässä harkitaan uudelleen mahdollisuuksia tuottaa myös pienten lasten kerhotoimintaa perheille.

Edellä esitettyjen seikkojen perusteella esitetään, että Hennerin pienten lasten kerhotoimintaa ei jatketa 1.9.2026 alkaen.

Vuoden 2027 talousarvioesityksessä ei ole varattu rahoitusta Hennerin avoimen varhaiskasvatuksen pienten lasten kerhon säilyttämiseksi.

Valmistelijat: varhaiskasvatusjohtaja Elli Rasimus, etunimi.sukunimi@tampere.fi, puh. 050 523 7386, varhaiskasvatuksen aluejohtaja Mirva Ritari, etunimi.sukunimi@tampere.fi, puh. 040 564 2585



Lähettilä: Kuntalaisaloitepalvelu <noreply@kuntalaisaloite.fi>
Lähetetty: maanantai, 30. maaliskuuta 2026 19:53
Vastaanottaja: Kirjaamo
Aihe: Kuntalaisaloite: Hennerin avoimen varhaiskasvatuksen lasten kerho säilytettävä!
Liitteet: Kuntalaisaloite_2026-03-30_46,912_osallistujat.pdf

Luokat: Purppura luokka

Saate kunnalle

Kaikessa lapsia koskevassa päätöksenteossa pitäisi huomioida lapsen etu. Nyt tehdyt päätökset lasten kerhojen lopettamisesta eivät sitä ole. Kehityopsykologian tutkimustiedon mukaan lapsi ei tarvitse sellaista varhaiskasvatusta, jossa resurssit ovat tiukilla, henkilöstö vaihtuvaa ja ryhmät suuria. Siksi kotihoitoa tukevia elementtejä kuten lasten kerhoa ei tule karsia! Tämän kuntalaisaloitteen myötä toivomme, että otatte huomioon lapsen edun!

Kuntalaisaloite

Hennerin avoimen varhaiskasvatuksen lasten kerho säilytettävä!

Tampere

Aloite luotu Kuntalaisaloite.fi-palveluun 8.3.2026

Aloitteen julkaisupäivämäärä 10.3.2026

TIIVISTELMÄ:

*Tampereen kaupunki on päättänyt lopettaa avoimen varhaiskasvatuksen lasten kerhojen toiminnan kevääseen 2026 – myös Hennerin lasten kerhon

*Hennerin erittäin suosittu taidepainotteinen lasten kerho tarjoaa kotihoidossa oleville lapsille laadukasta varhaiskasvatusta kahdesti viikossa

*Kerhojen lakkauttaminen kaventaa perheiden valinnanvapautta, ohjaa lapsia ruuhkautuneisiin päiväkoteihin ja jättää osan lapsista vaille kehitykselle keskeistä ryhmässä toimimisen harjoittelua – perhekerhotoiminta ei korvaa lasten omia kerhoja

*Kerhotoiminta tukee vanhempien jaksamista ja vahvistaa Tampereen vetovoimaa lapsiperheille

*Kuusi kerhotuntia viikossa Hennerin tiloissa on kaupungille pieni panostus, jonka merkitys lapsille ja perheille on mittaamaton

Tampereen kaupunki on päättänyt lopettaa avoimen varhaiskasvatuksen lasten kerhojen toiminnan kevääseen 2026 – niin myös erittäin suosittu Hennerin 2-5-vuotiaiden lasten kerhon. Kerhot ovat olleet kotihoidossa oleville lapsille väylä osallistua laadukkaaseen varhaiskasvatukseen kahdesti viikossa yhteensä kuuden tunnin ajan. Ne tarjoavat lapsille monipuolista ja kehittävää virikettä ja kotihoidossa olevat lapset pääsevät harjoittelemaan vuorovaikutustaitoja toisten lasten sekä perheen ulkopuolisten aikuisten kanssa. Kerhotoimintaan osallistuminen helpottaa myöhempää siirtymää päiväkotiin ja koulupolulle. Hennerin kerhon taidepainotteisuuden ansiosta lapset ovat päässeet sukeltamaan niin teatterin, musiikin kuin kuva- ja sanataiteen maailmaan. Hennerin kerhon tarjoama varhaiskasvatus on ollut monipuolista ja vanhempienkin todentamana erittäin laadukasta. Kerhoaamupäivän jälkeen vanhemmat ovat saaneet hakea Hennerin ovilta virikkeillä

kyllästettyjä, mutta ei pitkän päivän uuvuttamia, tyytyväisiä kerholaisia.

Hennerin lasten kerho on ollut vuodesta toiseen erittäin suosittu ja sinne on ollut tulijoita jonoksi asti. Aiemmin kaupunki on lopettanut avoimen varhaiskasvatuksen kerhoja vedoten mm. siihen, ettei tulijoita ole tarpeeksi tai tiloja tarvitaan päiväkotikäyttöön. Viimeaikaisessa keskustelussa on tullut ilmi, että Hennerin tilat eivät kuitenkaan sovellu päiväkotikäyttöön, joten kerhotoimintaa niissä voidaan hyvin jatkaa. Henneri on lisäksi hyvien kulkuyhteyksien varrella eli helposti saavutettavissa eri puolilta kaupunkia. Kerhoja ei tule lakkauttaa myöskään sillä perusteella, että järjestöt tai seurakunta järjestävät vastaavaa toimintaa. Seurakunnan kerho ei sovi kaikille perheille vakaumuksellisista syistä ja järjestöjen rahoituksia leikataan jatkuvasti.

Tampereen kokoisessa kaupungissa perheillä tulisi olla valinnanvapautta lastensa varhaiskasvatuksen järjestämisessä. Lukuisat perheet ovat valinneet kerhotoiminnan sopivimmaksi vaihtoehdoksi. Kerhojen lopettamisen myötä jäljelle jäävät ainoastaan täysi kotihoito tai päiväkoti. Varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä on kasvanut Tampereella viime vuosina voimakkaasti ja kaupungilla on ollut kiire vastata päiväkotipaikkojen tarpeeseen. Perheille tarjotaan päiväkotipaikkoja yhä kauempaa kodista, mikä haastaa entisestään hektistä arkea eläviä lapsiperheitä. Yksi voimakkaimmin kasvavista alueista on Lielähti-Lentävänniemi-Niemenrannan alue lännessä, jossa päiväkotipaikkoihin on tunkua. Hennerin lasten kerho on osaltaan vastannut tämän alueen tarpeeseen. Jos kerho lopetetaan, moni entinen kerholainen siirtyy todennäköisesti päiväkotiin ja ruuhkauttaa tilannetta entisestään. Nämä lapset käyttäisivät päiväkotia todennäköisesti ”kerhomaisesti” eli lyhyillä hoitoajoilla. Tämä ei ole kaupungille kustannustehokasta ja on turhaa, että päiväkotipaikkoja vievät lapset, joille riittäisi kevyempi palvelu eli lasten kerho. Lyhyillä tuntimäärillä osallistuminen päiväkotiin on ongelmallista myös lapsen ryhmäytymisen kannalta. Hennerin lasten kerhossa lapset nauttivat ”me-hengestä” tutun ja turvallisen ryhmän ja ohjaajien kanssa, kun taas osa-aikaisena päiväkodissa olevina he jäävät helposti ulkopuolisiksi. Kerhossa ei kulu aikaa siirtymiin tai muuhun perushoittoon vaan kolmen tunnin ajan lapselle pystytään tarjoamaan virikkeitä ja ohjelmaa varmasti saman verran kuin kokopäiväisesti päiväkotiin osallistuville.

Osa vanhemmista ei laita lastaan päiväkotiin edes osa-aikaisesti. Kerhojen päättymisen myötä nämä lapset eivät pääse lainkaan harjoittelemaan ryhmässä toimimista tai vanhemmasta erossa oloa, mikä on erittäin tärkeää lapsen eriytymiskehitykselle. Kerho tukee paitsi lapsen merkittäviä kehityksellisiä vaiheita myös vanhempien jaksamista. Kerhossa käyvillä lapsilla on usein pienempiä sisarusia, joita myös hoidetaan kotona. Eri ikäisille sisaruksille on vaikea järjestää kaikille mieluista ja ikätasoisesti sopivaa tekemistä päivittäin. Kerho on tarjonnut vanhemmille sisaruksille mielekäästä virikettä samanikäisten seurassa. Kerhotoiminta tukee lapsiperheiden jaksamista erilaisissa elämäntilanteissa ja monipuolisilla lapsiperheiden palveluilla on myönteinen vaikutus jopa syntyvyyteen. Kerhotoiminta on myös mahdollistanut joillekin vanhemmille osa-aikaisen työnteon. Tampereen veto- ja pitovoima lapsiperheille heikkenee merkittävästi tällaisten lakkautuspäätösten myötä.

Kaupungin tarjoama perhekerhotoiminta ei korvaa lasten omia kerhoja, vaikka perhekerhot ovatkin tärkeä osa palvelukokonaisuutta. Perhekerhoissa kävijät vaihtuvat päivittäin, joten vastaavaa ryhmään kuulumisen kokemusta ei synny. Perhekerhoihin osallistutaan vanhemman kanssa, joten erillään oloa vanhemmasta ei tule harjoiteltua. Vaikka Hennerillä lasten kerhoa järjestettäisiin edelleen kahtena aamupäivänä viikossa, jäisi perhekerhoille silti runsaasti aikaa kokoontua muulloin. Lasten kerho vie Hennerin viikkotunneista vain pienen kuuden tunnin siivun, mutta niillä kuudella tunnilla on mittaamaton merkitys näille pienille kerholaisille ja heidän perheilleen.

Täten me allekirjoittaneet vaadimme, että Tampereen kaupunki peruu päätöksensä ja säilyttää Hennerin avoimen varhaiskasvatuksen lasten kerhon.

**Osallistujia yhteensä 221**

Osallistujaluettelo liitteenä

Jos aloitteeseen on lisätty video

Video on katseltavissa aloitteen sivulla Kuntalaisaloite.fi-palvelussa.

Kunta voi lisätä vastauksen aloitteelle kuntalaisaloite.fi palvelussa tekstinä ja/tai liitetiedostona.

Kunnan vastaus tulee julkiseksi verkkopalvelussa.

Huom. Kunnan vastaus ei saa ilman henkilön lupaa sisältää yksityishenkilön nimeä, sähköpostiosoitetta, puhelinnumeroa tai muuta yksityistä henkilötietoa.

Lisää kunnan vastaus aloitteeseen:

<https://www.kuntalaisaloite.fi/fi/municipality-login?management=CSZVY8PKEZ9hxxGUVUxrSn5VCysuLGtPBZtVDnC6>

Tämä viesti on lähetetty Kuntalaisaloite.fi-palvelun kautta. Aloitteen otsikko ja sisältö on tarkastettu. Lisätietoja, vastuuhenkilöiden tietoja ja saatetta ei ole tarkastettu.

Katso tämä aloite Kuntalaisaloite.fi-palvelussa
<https://www.kuntalaisaloite.fi/fi/aloite/46912>

Epäiletkö että viesti tuli väärään osoitteeseen? Ole hyvä ja poista tämä viesti.

Kuntalaisaloite: Koulujen väistötiloihin kulkemisen matkakustannukset (TRE:4274/12.07.03/2026)*Aloite ja sen perustelut*

Kuntalaisaloitteen tekijä, Tampereen Vanhemmat ry, esittää 25.8.2026 jättämässään aloitteessa, että kaikille niille oppilaille, joiden väistötiloihin kulkeminen edellyttää käytännössä joukkoliikenteen käyttöä, tarjotaan maksuton matkustusoikeus väistöjakson ajaksi riippumatta koulumatkaetuuden normaalista kilometrirajasta.

Aloitteessa todetaan, kun koulun toiminta siirretään kaupungin päätöksellä väistötiloihin ja koulumatka muuttuu sellaiseksi, että se kuljetaan ensisijaisesti joukkoliikenteellä, kustannusten ei tule jäädä perheiden maksettavaksi. Matkakustannukset tulee nähdä osana hankkeen toteuttamisesta syntyvää kokonaiskustannusta samalla tavoin kuin väistötilojen vuokra-, kuljetus-, kalustus- tai rakennuskustannukset. Väistöjen vaikutukset kohdistuvat erityisen voimakkaasti pieniin koululaisiin ja vähävaraisiin perheisiin.

Nykytilan kuvaus toimenpiteet

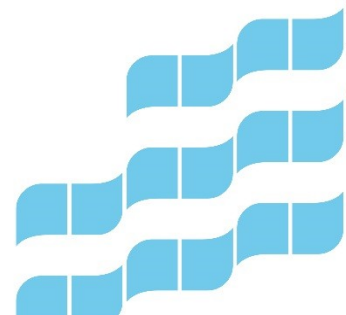
Koulujen väistötilatarpeita suunnitellaan osana kaupungin investointi- ja palveluverkkosuunnittelua. Hankkeiden tarveselvitysten hyväksymisen yhteydessä hyväksytään myös esitetty väistötilasuunnitelma. Kaupungin linjausten mukaisesti kohdekohtaisia väistötilaratkaisuja pyritään välttämään korkeiden kustannusten vuoksi, toisaalta suurin osa nykyisistä koulujen tonteista ei edes mahdollista siirtokelpoisten tilojen sijoittamista koulun tontille. Tästä syystä väistötilaratkaisut toteutetaan pääsääntöisesti alueellisesti keskitettyinä ja ketjutettuina ratkaisuin. Väistötilaratkaisussa arvioidaan väistötilan sijainti, saavutettavuus, toiminnallisuus ja käytettävyys sekä suunnitellun väistötilan tekninen kunto ja saatavuus.

Koulukuljetusta koskeva lainsäädäntö ja kaupungin perusteet

Perusopetuslain 6 §:n mukaan opetus tulee järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä.

Perusopetuslain 32 §:n mukaan perusopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen, jos koulumatka on viittä kilometriä pidempi. Oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun koulumatka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona oppilaalle voidaan myöntää hänen kuljettamistaan tai saattamistaan varten riittävä avustus.

Tampereen kaupungin kasvatus- ja opetuslautakunta hyväksyi 10.3.2026 kaupungin esiopetuksen ja peruskoulujen oppilaiden koulukuljetusperusteet. Perusteet tulivat voimaan 11.3.2026. Tampereella matkan pituuteen perustuva koulukuljetusetuus myönnetään esiopetuksen ja perusopetuksen oppilaalle, kun koulumatka on yli viisi kilometriä. Lisäksi etuus voidaan myöntää koulumatkan vaikeuden, rasittavuuden, vaarallisuuden tai terveydellisten perusteiden nojalla kaupungin hyväksymien perusteiden mukaisesti.



Väistötilaan siirtyminen ei sellaisenaan synnytä kaikille oppilaille automaattista oikeutta maksuttomaan koulukuljetukseen. Väistöjakson aikana kuljetusetuuden edellytyksiä arvioidaan oppilaan kotiosoitteen ja sen väistötilan välisen koulumatkan perusteella, jossa oppilaan opetus tosiasiallisesti järjestetään.

Jos matka väistötilaan on yli viisi kilometriä tai muodostuu oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen tai kuljettamista tai saattamista varten myönnettävään riittävään avustukseen. Kuljetusetuutta koskeva ratkaisu tehdään oppilaskohtaisesti voimassa olevan lainsäädännön ja kaupungin koulukuljetusperusteiden mukaisesti.

Perusteet aloitteessa esitettyihin toimenpiteisiin ryhtymiseksi/ryhtymättä jättämiseksi

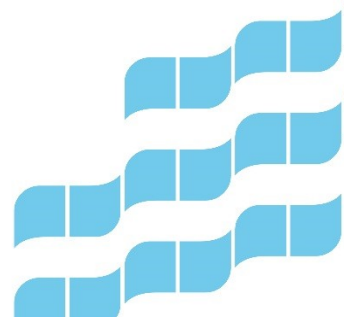
Väistötilasuunnitelmassa esitettyjen väistöjen kilometrivertailu osoittaa, että väistötilojen ja väistävien koulujen välimatkat vaihtelevat kantakaupungin osalta 0,4 kilometristä noin 11 kilometriin (pl. Kämnniemen koulun väistö Lamminrahkan kouluun), keskiarvon ollessa noin 3,7 kilometriä. Todellisuudessa kilometrimäärät jäävät kävellen tai pyöräillen pääsääntöisesti alle 3 kilometriin, vaikka väistökohteita on reilu 20 koulua.

Perusparannettavien kohteiden suuri määrä tarkoittaa sellaista kustannusvaikutusta, että aloitteen toteuttaminen ei ole mahdollista tässä taloudellisessa tilanteessa. Toisekseen väistöjen välimatkatarkastelu osoittaa myös sen, että joukkoliikenteen käyttö ei ole välttämätöntä.

Tarkemmat suunnitelmat kulkemisista tehdään aina kohdekohtaisesti ja tästä syystä ei ole perusteltua syytä tehdä yhtä keskitettyä päätöstä koulumatkojen korvaamisesta väistötiloihin. Tampereen Vanhemmat ry kuntalaisaloite ei tältä osin aiheuta toimenpiteitä.

Vuoden 2027 talousarvioesityksessä ei ole varattu rahoitusta koulujen väistötiloihin kulkemisen matkakustannuksiin.

Valmistelijat: perusopetusjohtaja Ulla Ojalampi, puh. 050 428 3044, projektipäällikkö Monika Sola, puh. 040 801 6011, etunimi.sukunimi@tampere.fi



Kannanotto: Koulujen väistötiloihin kulkemisen kustannukset eivät kuulu perheille

Tampereen Vanhemmat ry katsoo, että koulukiinteistöjen perusparannusten ja korjausten aikaisiin väistötiloihin siirtymisestä aiheutuvat välttämättömät matkakustannukset tulee kattaa kaupungin toimesta silloin, kun koulumatka käytännössä edellyttää joukkoliikenteen käyttöä.

Tampereella on viime vuosina toteutettu ja suunniteltu useita kouluhankkeita, joiden aikana oppilaat siirtyvät pois omalta lähikoulultaan väistötiloihin. Väistö on usein välttämätön ratkaisu terveellisten ja turvallisten koulutilojen varmistamiseksi ja perusparannuksia tarvitaan myös tulevaisuudessa.

Kaupunki muutti vuonna 2025 koulumatkaetuuden etäisyysrajan kaikille oppilaille viiteen kilometriin osana säästötoimia. Muutoksen seurauksena yhä useampi oppilas jää koulumatkaetuuden ulkopuolelle, vaikka väistötiloihin siirtyminen pidentäisi koulumatkaa merkittävästi.

Pidämme tärkeänä erottaa keskustelussa toisistaan kaksi täysin erilaista tilannetta:

1. Perhe voi omilla asumisvalinnoillaan päättää asua kauempana koulusta, jolloin vastuu matkakustannuksista kuuluu lähtökohtaisesti perheelle.
2. Väistötiloihin siirtyminen ei ole perheen eikä oppilaan valinta, vaan kaupungin tekemä päätös, joka liittyy kaupungin omaisuuden kunnossapitoon ja investointeihin.

Kun koulun toiminta siirretään kaupungin päätöksellä väistötiloihin ja koulumatka muuttuu sellaiseksi, että se kuljetaan ensisijaisesti joukkoliikenteellä, kustannusten ei tule jäädä perheiden maksettavaksi. Ne ovat osa hankkeen toteuttamisesta syntyvää kokonaiskustannusta samalla tavoin kuin väistötilojen vuokra-, kuljetus-, kalustus- tai rakennuskustannukset.

Väistöjen vaikutukset kohdistuvat erityisen voimakkaasti pieniin koululaisiin ja vähävaraisiin perheisiin. Bussikortin kustannus voi olla merkittävä lisämeno etenkin useamman lapsen perheissä. Lisäksi pidemmät koulumatkat lisäävät arjen kuormitusta ja voivat johtaa siihen, että perheet turvautuvat henkilöautoiluun, mikä kasvattaa liikennettä koulujen ympäristössä.

Esimerkiksi Raholan koulun suunniteltu siirtyminen Hyhkyn väistötiloihin on nostanut asian näkyvästi julkiseen keskusteluun, mutta kyse ei ole vain yhden koulun tilanteesta, vaan koskee kaikkia kouluja, joissa väistöön siirrytään. Vanhempien esiin nostamat huolet liittyvät pitkiin koulumatkoihin, turvallisuuteen, joukkoliikenteen käyttöön sekä perheille syntyviin lisäkustannuksiin.

Tampereen Vanhemmat ry esittää, että Tampereen kaupunki ottaa kaikkiin kouluhankkeisiin käyttöön periaatteen, jonka mukaan:

Kaikille niille oppilaille, joiden väistötiloihin kulkeminen edellyttää käytännössä joukkoliikenteen käyttöä, tarjotaan maksuton matkustusoikeus väistöjakson ajaksi riippumatta koulumatkaetuuden normaalista kilometrirajasta.

Näin perheitä kohdeltaisiin yhdenvertaisesti, väistötilojen aiheuttamia haittoja kompensoitaisiin kohtuullisesti ja korjausinvestointien todelliset kustannukset kohdistuisivat oikein kaupungille. Koulurakennusten korjaaminen on kaupungin vastuulla, eikä korjausten laskua tule siirtää lapsiperheiden maksettavaksi.

Tampereen Vanhemmat ry

Hallitus

17.8.2026

Nuorisovaltuuston aloite nuorisopassin käyttöperiaatteiden muuttamiseksi (TRE:817/12.00.01/2026)

Nuorisovaltuusto yhdessä 13 muun allekirjoittajan kanssa esittää 9.2.2026 jättämässään aloitteessa, että Tampereen kaupunki jakaisi nuorisopassi-rahast tasaisesti kaikille kaupungin seitsemäsluokkalaisille. Nuorisovaltuusto on perustellut esitystään sillä, että koko ikäluokalle suunnattu rahoitus kohtelisi tasapuolisesti kaikkia oppilaita ja näin huomioitaisiin paremmin myös muut kuin sosioekonomiset tekijät rahan jaossa.

Tampereen nuorisopassi on otettu käyttöön ensimmäisen kerran vuonna 2022. Ensimmäisenä vuonna se suunnattiin 7. ja 8. vuosiluokkien oppilaille. Vuosina 2023–2025 nuorisopassi oli käytettävissä kaikilla tamperelaisilla yläkoululaisilla. Osana Tampereen kaupungin talouden tasapainottamisohjelmaa nuorisopassiin käytettävissä oleva rahoitus puolitettiin ja samassa yhteydessä valmistelu linjattiin suunnattavaksi erityisesti alueellisen tasa-arvon näkökulmasta. Tällä hetkellä nuorisopassi on kohdennettu Hatanpään, Hervannan, Kaukajärven ja Tesoman koulujen 7.- ja 8.-luokkalaisille ja lukuvuoden käytettävissä oleva saldo on 80 euroa.

Nuorisovaltuuston esityksessä on nostettu tärkeitä näkökulmia oppilaiden yhdenvertaisuuden ja yhteisöllisyyden edistämisestä. Nuorisopassin tavoitteena on tukea pitkäkestoista harrastamista ja auttaa löytämään uusi, motivoiva harrastus. Vaikuttavuuden kannalta olennaista on mahdollistaa harrastustoiminnan jatkuvuus, joten vuosittain käytettävissä olevan summan tulisi kattaa harrastuskuluja, ei tukea vain yksittäisten tapahtumien käyttöä. Nuorisopassin nykyisin käytettävissä oleva rahoitus riittäisi yhden ikäluokan oppilaille vain 60 euron lukuvuosittaiseen käyttöön. Se ei suuruudeltaan ole riittävä summa tukemaan pitkäkestoista harrastamista.

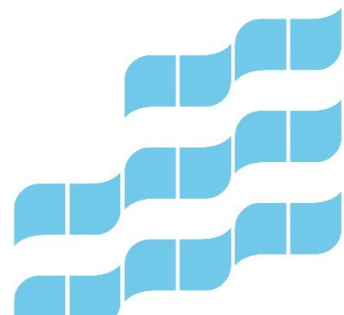
Nuorisovaltuuston aloitteessa on perustellusti kuvattu nykymallin haasteena se, että se jättää huomiotta muita kuin alueellisia tasa-arvorahoituksen periaatteiden mukaisten koulujen oppilaita. Nuorisopassi on yksilölle suunnattavaa rahoitusta liikunnan ja kulttuurin harrastamiseen. Mallin yksilölähtöisyys ei tue yhteisöllisyyden vahvistumista tai koulukulttuurin kehittämistä. Niiden osalta koulukohtaiset Lupa harrastaa -ryhmät sekä oppilaiden osallistavan budjetoinnin mahdollistava Masseista mahiksia -toimintamalli vahvistavat näitä nuorisovaltuuston aloitteessaankin korostamia toimia vaikuttavammin kuin nuorisopassin rahallinen tuki yksittäiselle käyttäjälle.

Lukuvuoden 2026–2027 aikana tullaan selvittämään nuorisopassin rahoituksen vaihtoehtona koulukohtaisten toimenpiteiden vahvistamisen mahdollisuuksia. Vaihtoehtoina voisivat olla Masseista mahiksia -mallin edelleen kehittäminen perusopetuksen toimijoiden kanssa sekä Lupa harrastaa -toimintojen ja –toimijoiden lisääminen koulujen yhteistoiminnallisen kulttuurin ja osallisuuden vahvistamisessa.

Edellä esitettyjen seikkojen perusteella esitetään, että nuorisopassin toimintaperiaatteet pidetään ennallaan lukuvuonna 2026–2027 ja selvitetään vaihtoehtoisia mahdollisuuksia jatkossa vahvistaa koulujen yhteisöllistä toimintakulttuuria sekä oppilaiden osallisuutta.

Vuoden 2027 talousarvioesityksessä ei ole varattu rahoitusta nuorisopassin käyttöperiaatteiden muuttamiseksi.

Valmistelija: perusopetusjohtaja Ulla Ojalampi, etunimi.sukunimi@tampere.fi, puh. 050 428 3044





Aloite nuorisopassin käyttöperiaatteiden muuttamiseksi

Nuorisopassin käyttö muuttui vuoden 2026 alusta kouluperustaiseksi. Tämän myötä vain Hatanpään, Hervannan, Kaukajärven ja Tesoman koulun 7.- ja 8.-luokkalaisilla on mahdollisuus hyödyntää nuorisopassia. Passiin on ladattu 40 euroa kevätlukukaudelle ja toiset 40 euroa syyslukukaudelle.

Nuorisovaltuusto näkee tämän merkittävän supistuksen harmillisena. Nuorisopassi on ollut monelle nuorelle ainutlaatuinen mahdollisuus tutustua erilaisiin kulttuuri- ja liikuntaharrastuksiin matalalla kynnyksellä. Nuorisovaltuusto ajattelee, että jokaisella nuorella olisi tärkeää olla jokin mieleinen harrastus koulun ohella. Moni nuori on aiemmin löytänytkin juuri tällaisen harrastuksen nuorisopassin avulla. Myös Ilmari Nurmisen pormestariohjelmassa korostetaan paljon panostuksia nuoriin ja liikuntamahdollisuuksiin.

40 euroa on suhteellisen pieni summa harrastaa pitkällä ajanjaksolla. Toki tiedostamme, että tämä summa voi olla jollekin ratkaiseva summa harrastusmaksun maksamisessa. Osa nuorista on myös käyttänyt nuorisopassia maksaakseen osan jo pitkäaikaisemman harrastuksen harrastusmaksusta.

Tampereen kaupunki järjestää lapsille ja nuorille myös Lupa liikkua- ja Lupa harrastaa-kerhoja. Nämä ovat oivia mahdollisuuksia harrastaa jotain matalalla kynnyksellä pitempiaikaisesti. Näistä harrastusryhmistä monet toimivat myös Hervannan, Hatanpään, Kaukajärven ja Tesoman alueilla.

Seitsemäs luokka tuo nuoren elämään valtavasti uutta. Siirtyminen ala-asteelta yläasteelle, mahdollisesti uuteen rakennukseen ja uuteen luokkaryhmään ovat todella suuria muutoksia nuorelle tässä elämän nivelvaiheessa. Tässä vaiheessa, kun koulutyön määrä kasvaa ja kaverisuhteet elävät, nuori pohtii paljon harrastuksiaan ja vapaa-ajan käyttöä. Mieli avartuu muutoksille, ja helposti alkaa pohtimaan harrastusten vaihtoa, lopettamista tai uuden aloittamista. Näemme, että nuorisopassi on tässä kohtaa ennen kaikkea loistava mahdollisuus löytää oma harrastus, joka kantaa läpi haastavimpienkin teinivuosien. Passi avaa ovia etenkin liikuntaharrastuksiin, mikä on erittäin tärkeää nyt, kun nuoret liikkuvat entistä vähemmän.

Apulaispormestari Anne-Mari Jussila lausuu Aamulehdelle seuraavasti uutisessa Nuorisopassirahaa vain tiettyjen koulujen oppilaille (Aamulehti.fi/Tampere 16.1.) "Hatanpää, Hervanta, Kaukajärvi ja Tesoma ovat kaupunginosakehittämishojelman kohde- ja seuranta-alueilla. Näillä alueilla on matalaa koulutustasoa, korkeaa työttömyyttä ja korkeaa vieraskielisten osuutta." On hienoa, että kaupunki haluaa edistää näiden alueiden haavoittuvaisessa asemassa olevien nuorien harrastusmahdollisuuksia. Nuorilla on kuitenkin kaupunginlaajuisesti paljon muitakin haasteita, joita ei olla tässä rajauksessa huomioitu, kuten mielenterveysongelmat ja yksinäisyys. Nämä nuoret jäävätkin tässä rajauksessa täysin ulkopuolelle.

Ehdotamme, että Tampereen kaupunki jakaisi nuorisopassi-rahastasaisesti kaikille kaupungin seitsemäsluokkalaisille. Nuorisovaltuustona näemme, että tämä voisi tuoda laajempaa hyötyä tamperelaisille nuorille, kuin kouluperusteinen malli.

Hyväksytty nuorisovaltuuston kokouksessa 29.01.2026.

Lisätietoja:

Tampereen nuorisovaltuusto

nuorisovaltuusto@tampere.fi

www.tampere.fi/nuorisovaltuusto

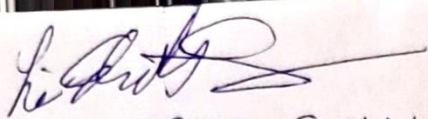
Oliver Priimägi
Oliver Priimägi
Mikko Pelttonen
Mikko Pelttonen

Laura Korhonen
Laura Korhonen
Hanne-Katja Gaur
Hanne-Katja Gaur

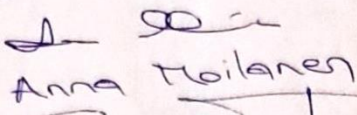
Sofia Jutila
Sofia Jutila
Ulla Leppä
Ulla Leppä

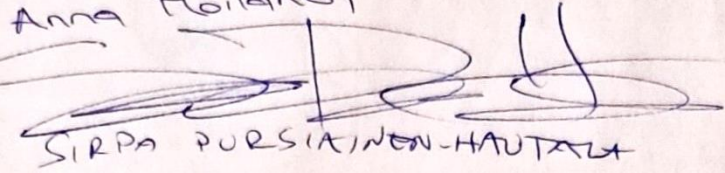
Julia Sanger
Julia Sanger

Mari Mäkelä
Mari Mäkelä



IIA-ELISABETH SUOMI


Anna Moilanen


SIRPA PURSIAINEN-HAUTALA

Lassi Kallio